

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК



СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

PIK XCI. Ч. 32. ДЖЕРСІ СІТІ і НЬО ЙОРК, СУБОТА, 18-го ЛЮТОГО 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY AND NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 18, 1984 No. 32. VOL. XCI.

УІТ запланувало ряд видань з „Грушевськяни“

Кент, Огайо. — У зв'язку із проголошенням 1984 року роком вшанування Михайла Грушевського, найвідомішого історика України, Голови Центральної Ради і Першого Президента Української Народної Республіки, Українське Історичне Товариство планує видати протягом 1984 і 1985 років такі видання: „Біо-бібліографічні матеріали М. Грушевського“ (появляється в серії УІТ, Грушевськяни, ч. 3, 4); „Михайло Грушевський. Нариси з новітньої української історіографії“ (студії історика присвячені В. Антоновичеві, М. Костомарову, П. Кулішіві, І. Франкові і іншим видатним дослідникам); цим виданням УІТ започатковує перевидання важливіших наукових і публіцистичних праць М. Грушевського; „Ювілейний збірник присвячений 50-літтю смерті М. Грушевського“ — спеціальні випуски „Українського Історика“; „Михайло Грушевський: студії і матеріали“ (збірка досліджень діяльності М. Грушевського і джерельні матеріали до його життя).

УІТ уважає, що запропоновані видання являються тривалим вкладом науковців в розбудову „Грушевськяни“, як однієї з найважливіших ділянок українства. Тому УІТ звертається до українських установ і громадянства до допомоги йому в реалізації цих важливих проєктів і зложити одноразову пожертву на Видавничий Фонд М. Грушевського (в ЗСА пожежертви на УІТ можна віддати від державного податку). Цим українська громада причиниться до тривалого відзначення життя і творчості великого українця.

Жертводавці, які зложать 500 дол. або більше стають рівночасно фундаторами УІТ. Пожертви слід надіслати на адресу: Ukrainian Historical Association, Nru-shchevskyi Fund., P. O. Box 312, Kent, Ohio, 44240.

Видавництво „Дзвін“ видало дальших дев'ять книжечок для дітей

Вінніпег, Ман. — Видавництво „Дзвін“, яке є видавничою спільнотою української мови у Манітобі, видало дальших дев'ять книжечок та цим доповнює першу серію книжечок особливо призначених для учнів англо-української двомовної програми у Манітобі, Саскачевані та Альберті.

Ці книжки є також для вжитку в домах дітьми дошкільного віку, які розуміють українську мову, і для учнів в школах українознавства, та класів української мови в публічних та приватних школах.

Дев'ятнадцять оповідань написала Леся Саведчук, а два Петрус Шур, кольорові ілюстрації виконала Девора Уман-Сюрес. Головним редактором є Стефанія Юрківська, консультант українських програм при Департаменті освіти у Манітобі, а мовним редактором є Лев Курдичук, вчитель української мови у Віта, Ман.

Ця серія оповідань є базована на різних темах та ідеях, які відносяться до навчальної програми у суспільних науках та у програмі української мови від першодітей до третьої класу англо-української двомовної програми у Манітобі, Саскачевані та Альберті.

Книжки є призначені щоб задовольнити освітні потреби тих дітей, які вивчають українську мову. Книжки не є призначені на даний рівень в школі чи для даного віку — мовна плинність дитини є єдиною мірилою, яку книжку повинна читати дитина. Тому що багато дітей вивчають українську мову в домах, родичі передшкільних дітей можуть читати ці книжки дітям.

Продажна ціна книжок — 5 дол. за примірник; опуст можна набути для шкіл і крамниць. Видавництво „Дзвін“ покриває кошти пересилки на передплатах замовленнях. Для дальшої інформації та для замовлення книжок слід звертатися на адресу: Dzvinn Publishers, 1355 Main St., Winnipeg, Man., tel.: (204) 586-9647.

ЗБОРИ 457-ГО ВІДДІЛУ НЕ ВІДБУДУТЬСЯ

Нью Йорк. — Управа 457-го Відділу інформує, що заповіді Річч збори Відділу на п'ятницю, 24-го лютого цього р.р., не відбудуться у зв'язку зі смертю голови Відділу св. Івана Керницького. Про нову дату зборів членство буде задалегідь повідомлено.

Українець — візцевий адміністратор летища

Піттсфілд, Па. — Мале летище в Піттсфілді під назвою Брокенстрет, — це одне із 20 летищ у північно-західній Пенсильванії, що має славу дуже примітивного обслуговування найкращого поля злету. Виявляється, як подіє щоденник „Таймс-Ньюз“ з Ірі, Па., що адміністратором того летища є українець, 71-літній Іван Текончук.

Хоча він є калікою від минулого року, бо страгав ногу, це не перешкоджає йому візцеві виконувати своє завдання. Він почав літати ще під час Першої світової війни і від тих років дотепер залишається вірним летунцем. Батьки Текончука — іммігранти з Буквинії.

В інтерв'ю для „Таймс-Ньюз“ Іван Текончук розповідає кореспонденту цього часопису, що йому пропонували пост управителя на міжнародному летищі ім. Даллеса у Вашингтоні, але він краще почувається на малому летищі, де він може сам усім управляти.

З приводу своєї візцевої праці минулого року І. Текончук отримав літак від власників літаків, що тримають їх на тому летищі, і місцевого летючого клубу.

І. Текончук не думав про пенсію та зі запалом виконує свої завдання, що належать до нього.

ДЕНЬ ВАШІНГТОНА

З уваги на свято День Вашингтона, яке припадає на понеділок, 20-го лютого, Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свобода“ будуть закриті. Перше число „Свободи“ друкуватиметься у вівторок, 21-го лютого, з датою середу.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕГЕН заохочений ходом короткої розмови президента Джорджа Буша з новим совєтським лідером Константином Черненко, яка відбулася зараз таки після похоронів Юрія Андропова, пропонує зустріч на найвищому рівні, для спільного обміркування безпеки й інших форм співпраці між Совєтським Союзом і західними державами. Президент вірить, що політична атмосфера значно поправиться тепер. Сенатор Говард Бейкер, лідер республіканської більшості в Сенаті, який також їздив на похорони Андропова до Москви, закликає Р. Регена, щоб він обов'язково зустрівся з К. Черненко, новим генеральним секретарем ЦК КПСС, кажучи, що „воно обидва напевно знайдуть шляхи до відпруження загальної політичної ситуації, яка заіснувала в останніх трьох роках“, — сказав Бейкер.

УОКЦентр відзначить роковини свого заснування



М. Кольська-Мусячук



Л. Крупа

Філадельфія. — Український Освітньо-Культурний Центр, одна із найбільш вартісних і корисних клітин української громади у цьому місті Братньої Любви, відзначить четвертий рік свого існування бенкетом-бенефісом, який заплановано на суботу, 25-го лютого цього р.р., у власних приміщеннях при 700 Cedar Rd. Бенкет попередує коктейлю о год. 6-ї вечора.

Мистецьку програму вечора заповнять відомі українські мисткині — сопрано Марта Кольська-Мусячук і піаністка Лариса Крупа. М. Кольська-Мусячук аккомпанюватиме на фортепіано Роксолія Гарасимович.

Вступ на бенкет — 30 дол. від особи. Дирекція УОКЦ

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ПИСЬМЕННИЦІ В. ВОВК У ФІЛАДЕЛФІЇ

Філадельфія. — В неділю, 26-го лютого цього р.р., о год. 3-ї в Українському Освітньо-Культурному Центрі, 700 Cedar Road, відбудеться авторський вечір відомої письменниці Віри Вовк.

Вступне слово — Марта Тарнавська. Організуванню імпрези займається 90-річний Віллі Союз Українок Америки ім. Олени Степанів.

І. Зелена вяснює

Торонто. — Український тижневик „Гомін України“ надрукував у числі газети з 15-го лютого цього р.р. коротку заяву-вяснення Ірини Зеленої, українки, громадянки Франції, особа якої стала голосною і до першої міри контрверсійною після того, як совєтські органи безпеки КГБ вирішили влучити її прізвиську в антиукраїнську, зокрема антинаціоналістичну пропагандивну кампанію, ведену ними систематично на сторінках совєтської преси й інших засобів масової інформації.

Напад й інсинуації совєтської пропаганди появилися ще в листопаді, напередодні ІУ Конгресу СКВУ, з надією, що ця нібито „лигунська афера“ поглибить двоподіл в українській спільноті на поселення в країнах вільного світу і спричиниться до розбиття самого Конгресу. Заяву І. Зеленої друкуємо для інформації наших читачів.

„Шановний Пане Редакторе! Прощу дуже помістити у Вашій газеті мою наступну заяву. Я була вліті 1983 року в Польщі, де відвідувала родину і знайомих. Із преси довідуєшся, що мій побут у Польщі викликає багато питань, щоб мене пов'язати з якоюсь справою Кухтяка, мовляв, польсько-совєтські органи безпеки „вилучили“ в мене якісь речі, які я ніби передавала якомусь совєтському громадянину. Заявляю, що крім випадкової затримки і контролю польської поліції, яка в мене нічого не „вилучила“ (бо я нічого не мала й якщо дійсно вона була б в мене щось знайшла, то була б мене ув'язнила), я не мала до діла з жадними совєтськими органами безпеки, не бачила і не знаю жалкого Кухтяка і не маю нічого спільного зі змонтованою аферою КГБ“.

У СВІТІ

ДЖЕРЕЛА ПОЛЬСЬКОЇ КАТОЛІЦЬКОЇ ЦЕРКВИ повідомили в середу, 15-го лютого, про те, що примас Польщі кардинал Юзеф Глемп під тиском комуністичних властей розпочав переводити священників, активістів „Солідарності“ з одних парафій в інші. Такий крок наступив у той час, як уряд затримує політично несприятелів лекціями інтелектуалістів, які вони читають у церквах. Священників, які працюють в робітничих парафіях і стали популярними серед робітників, переводять тепер в глухі сільські місцевості. Дуже часто після Служби Божої вірні виходили з церков і відразу організували демонстрацію. Уряд намагається покінути з цією практикою, і підірвати вплив церкви взагалі.

ПРЕЗИДЕНТ ІТАЛІЙСЬКО-АРАБСЬКОЇ торговельної палати обвинуватив у середу, 15-го лютого, що організація в проарабських симпатіях і назвав її агентом Арабської ліги, яка проголошує бойкот Ізраїлю. Він також остеріг проти діяльності, яка загрожує Італії бути обвинуваченою в порушенні міжнародних торговельних договорів. В результаті такого положення президент Віто Скалія повідомив на пресовій конференції, що він припинив видавати дозволу італійським компаніям на експорт товарів до арабських країн.

ХОЧ ІРАК ЗАКЛИКАВ У СЕРЕДУ, 15-го лютого, припинити взаємне бомбардування і обстріл прикордонних міст, іранські літаки бомбардували зараз після того заклик кілька прифронтових іракських міст. Багдадське радіо повідомило, що під час останніх іранських рейдів щонайменше 17 осіб були вбиті та 50 поранені. Тегранське радіо зі свого боку повідомило про артилерійський і ракетний обстріл іранських прифронтових міст та про жертви цивільного населення.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕГЕН заявив у середу, 15-го лютого, що новий совєтський лідер Константин Черненко сказав віцепрезидентові Джорджу Бушу, що „З'єднані Штати Америки і Совєтський Союз повинні пильно стежити за тм, щоб місцеві конфлікти не вийшли з-під контролю“. Його весь тон і слова вказували на те, що він вірить, що існують ділянки, де ми можемо прийти до згоди“, — так висловився Президент про Черненка.

В РИМІ ТЕРОРИСТИ ВБИЛИ АМЕРИКАНСЬКОГО ДИПЛОМАТА

Рим, Італія. — Американський генеральний директор міжнародних сил на Синайському півострові в Єгипті був смертельно поранений на вулиці Риму, як його автомобіль під'їжджав до його дому.

Директор 56-літній Лімон Гант помер у римській лікарні Сан Джованні. Водій автомобіля, який залишився не пораненим, сказав, що два молоді чоловіки напали на них, але тільки один стріляв з автоматичної зброї.

Директор Гант повертався з засідання головної квартири представників 10-ох країн, які мають свої військові контингенти на Синаї. Ці міжнародні сили були створені в 1981 році, щоб наглядали за виконанням мирного договору між Ізраїлем і Єгиптом, який зобов'язував Ізраїль повернути Синайський півострів Єгиптові. Цей мирний договір був результатом домовленості в Кемп Дейвіді в 1978 році.

Півгодини після смертельного поранення Ганта невідомий подзвонив на радіостанцію в Мідлані і заявив, що Гант був вбитий групою, яка „хоче, щоб імперіалістичні сили покинули Ліван, а Італія вийшла з НАТО“. Невідомий також сказав, що група представляє воюючу комуністичну партію, яку вважають старими Червоними бригадами, терористами-партизанами міського типу. Та сама організація призначалася до викрадення 17-го грудня 1982 року американського генерала Джеймса Дозіера, командира НАТО на півдні Європи. Генерала Дозіера врятувала італійська поліція 28-го січня 1983 року в Падуві після довгих та інтенсивних розшуків.

Морських піхотинців перевозять на кораблі

Бейрут, Ліван. — Морська піхота ЗСА на бейрутському летищі, яка фактично оточена міліцією друзів, шіїтами та іншими протирядовими військами, продовжувала розвивати свої становища, готуючись до переходу на прибережні кораблі американської військовоморської флотії.

Морські піхотинці байдуже відносяться до того, що діється довкруги, поки ніхто не зачіпає їх безпосередньо. „Мене не обходить те, що діється, поки вони не чіпають нас“, — сказав один вояк, який вартував на головних воротах. „Найважливіше є це, що ми йдемо додому“.

Як відомо, президент Лівану Амін Гемаель повідомив у четвер, 16-го лютого своїх підтриманих Сирією противників, що він анулює угоду 1983 року з Ізраїлем у заміну за їх згоду продовжити переговори про замирення.

Високі представники ливанського уряду сказали, що президент Гемаель вирішив поступити так після переконання, що ЗСА не врятують його розвалений режим військовою підтримкою. Вони також сказали, що президент Гемаель вислав свого міністра закордонних справ Еліса Салема з підписаним планом з вісьмох точок до Савдійської Аравії, яка запропонувала цей план.

В плані підкреслюється анулювання договору з Ізраїлем та інші зміни політики, які вимагали противників Гемаеля.

У Вашингтоні офіційний представник Білого Дому повідомив, що морська піхота розпочне перевозитися на кораблі через два або три дні.

В Єрусалимі прем'єр-міністр Ізраїлю Іцхак Шамір заявив, що Ізраїль не відмовиться від договору з Ліваном про виведення чужоземних військ з Лівану та безпеку північних кордонів Ізраїля, і що анулювання договору Гемаелем буде „ударом по власній безпеці Лівану“.

В АМЕРИЦІ

СТОРМІ ДЖОВНС, 6-річна дівчинка з Тексасу, яка перейшла недавно складну операцію пересадки серця і печінки у піттсбургському шпиталі, почувається краще і лікарі вже зазначають над тим, щоб дозволити їй на дихання без респіратору. Не зважаючи на поправу її здоровельного стану, лікарі покищо не погоджуються, щоб зняти її з критичної лінії, кажучи, що здоровельний стан в такому випадку може різко мінятися. Стормі захворіла на рідкісну хворобу раптового накопичення холестеролу в крові і, не зважаючи на дві попередні операції серця, лікарі-спеціалісти не змогли усунути причини хвороби. Прийшлося замінити серце і печінку. Якщо дівчинка виживе, то це буде перша операція такого роду.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА тяжку економічну ситуацію, інфляцію і речі до безробіття, які існували зокрема в 1981 і в першій половині 1982 року, американські громадяни попертували великі суми грошей на харитативні цілі, а вже найбільше для організації „Юнайтед Вей“, яка збрала в 1983 році 1,95 мільйона доларів. Більш 80 мільйонів американців жертвували більш ніж менші суми на харитативні цілі. Роберт Бек, почесний голова організації „Юнайтед Вей“ заявив, що жертвенність американських громадян значно збільшилася в цьому році, може навіть заклади урядовим агенціям які систематично закликають населення до жертвенності.

НОВІ СІНІГОВІ бурі знову навістили декілька степів, а саме: Колорадо, Вайомінг, Небраску і Нью Мексико. В кожному з названих степів випало від 8-18 інчів свіжого снігу, а температура понизилася знову нижче зера. Вітер, який дув із силою 60-70 миль на годину, ще більше знижував температуру. Сотні миль далеких доріг засипані снігом і закриті для загального вжитку. Губернатори згаданих степів покликали національну гвардію для допомоги населенню у поверненні нормального стану і рятювання життя й майна місцевого населення. У північно-східних степях ЗСА натовість ще далі продовжує домінувати тепла, але дуже волога погода з температурою 55 і більше у багатьох місцевостях. На середньому заході погода поміркована, без більших снігових випадів.

ЧОМУ ПРЕЗИДЕНТ Роналд Реген не звільнить головного економічного дорадника Мартіна Фелдстіна, — запитують політичні спостерігачі, — беручи до уваги його контрверсійні виступи на телевізії і висловлювання поглядів, які суперечать головним економічним напрямкам Президента і його найбільших дорадників. Поінформовані особи в Білому Домі кажуть, що звільнення Фелдстіна під теперішню пору викликало б замішання і цілком не допомогло б у поправі економіки. Р. Реген, — кажуть його співробітники, — є настільки персональною заангажований у справи економіки, що він не дозволить Фелдстінові, а також нікому іншому зруйнувати його візію і його плани, які показали правильними у практичному застосуванні.

А. ГЕМАЕЛЬ ПОГОДИВСЯ НА НОВИЙ ПЛАН

Бейрут, Ліван. — Міліція мусульманських друзів розгромил ливанську армію, і вона розвалилася остаточно. Друзі зайняли останні становища урядової ливанської армії на південь від Бейруту і з'єдналися в середу, 15-го лютого, з шіїтами, які наступали на південному відтинку фронту.

Американська морська піхота залишилася майже оточена з усіх сторін. Лише вузька смуга з'єднує морську піхоту з бейрутським летищем з вільним виходом у море.

Лідер друзів Валід Джумблат на пресовій конференції в столиці Сирії Дамаску заявив, що президент Лівану Амін Гемаель повинен зрезукувати і стати перед судом за „злочини“. Вмжчасі Гемаель погодився на новий план замирення в Лівані.

Ливанська урядова армія майже повністю розвалилася; одні частини кинули зброю і розбіглися по долах, інші, в основному мусульмани, втікли до західного Бейруту, де приєдналися до протирядових сил, останні почали тікати на південь і здаватися ізраїльцям за рікою Авалі. Разом з ними військами тисячі цивільних ливанців намагаються втекти на південь до ізраїльців.

Телефонічне сполучення Бейруту зі зовнішнім світом перерване від середи.

Міліція друзів і шіїти оточили американську морську піхоту з півночі, сходу і півдня, залишивши лише вузьку смугу в сторону моря. Речник морської піхоти Денніс Брукс повідомив, що боїв між морською піхотою і протирядовими військами друзів і шіїтів в середу не було жадних.

Сили друзів і шіїтська міліція Амаля з'єдналися на прибережній шосейній дорозі і тепер очищують всю місцевість навколо Бейруту від решток розбитої ливанської армії та збирають залишену зброю.

Урядові джерела Лівану підтвердили, що президент Гемаель готовий задовольнити вимогу Сирії та відмовитися від ливансько-ізраїльського договору про виведення чужоземних військ з Лівану, підписаного 17-го травня 1983 року.

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ ВЕЛИКИЙ ГОЛОД НА СТОРІНКАХ „СВОБОДИ“ РАТУЙМО УКРАЇНУ ВІД ГОЛОДОВОЇ СМЕРТІ ВІД ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ

Вівторок, 12 вересня 1933

Чужинець, д-р Евальд Амменде, генеральний секретар Європейського Конгресу Національностей, проголосив звіт про голодову катастрофу на Україні. Отой звіт про вимирання населення радянської України з голоду закінчив він запитом до цивілізованого світу: чи він ще й далі глядітиме, як умирають на Україні мільйони людей з голоду, чи може захоче такі прийти з поміччю нещасним жертвам і скинути з себе тим чином закид безсердечності і ганьби.

Оте благодарне слово чужинця дійшло до нас, українців в Америці, в хвилі, коли ми беремося ще раз потрясти сумління світу, коли ми хочемо знати доступ до американського уряду і до серця американського народу, щоби дістати від них поміч для наших безборонних братів на рідній землі, для нашої вигнаної з голоду України.

Звідки взявся голод на Україні? І то голод на землі, відомій від віків з того, що була найбагатшою і найурожайнішою з усіх земель Європи, про яку ще в старині писали, що це земля медом і молоком текуча?

Світ, коли говорив про цей голод, то кладе найбільшу вагу на те, що голод у Совєтськй Союзі це ознака, що там збанкрутувала совєтська аграрна політика, що недовисала колективізація. Це правда, але не цілком. Особливо, коли мова про Україну. Голодують люди і на землях, заселених москалями. Та всеж такі не вмирануть з голоду в московських губерніях, з невражійною землею, в таких розмірах, як вмирануть на Україні, де на землі, з природи врожайній, гинуть люди з голоду мільйонами.

Діється це тому, що голод на Україні є викликаний не тільки крахом совєтської колективізації. Він є також страшний особливо тому, що його викликає і підтримує Москва з розумом, щоби в той спосіб виконати Україну. Голод не тільки один із засобів боротьби Москви з Україною, яка вимагає до відірвання від Москви. Це є найбільш варварська ставка Москви, що прямує до знищення українського національного самостійного руху на Україні.

Отой момент зрозуміли добре самі українські комуністи на Україні. І тому саме доходить тепер до того, що відбирають собі життя ті, що з вірою в побіду комуністичної ідеї вірно служили Москві в надії, що коли об'єднаться московські й українські робітники, то на Україні настане краще життя.

Смерть Хавильового чи Скрипника це розпучливий крок тих, котрі вірили, що Москва хоче допомогти Україні економічно, культурно й політично. Це трагічний крок тих, котрі мовчали коли Москва нищила на Україні контрреволюцію, себто, коли розстрілювала тисячі свідомих українців, які боролися за самостійність України. Це крок розпучки тих, котрі вислали на приказ Москви тисячами вірних синів України на північ, на каналні роботи, де вони погибли, як колись гинуло козацтво при будові Петербурга.

Свою трагічною смертю хотіли оті українські передові комуністи виправдати себе перед українським народом за всі свої помилки, а зарозом запротестувати проти засуду смерті, який видала Москва Україні, виставляючи її свідомо на голодову смерть.

Ось тому, збираючи жертви потерпілим від повні наших братів на Західній Україні та пам'ятаючи на кождо закріпощену пядь української землі, станьмо в першу чергу єдині в обороні Великої України.

Стараймося заінтересувати вмираною з голоду Україною американський уряд і американські політичні та гуманітарні установи. З усіх наших віч шлім резолюцію до Американського Червоного Хреста й просім про зорганізування допомоги голодуючій Україні.

А що тепер з актуальною справою визнання Союзу Закінчення на ст. 4.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1993

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members \$1.25 a month. Change of address — \$1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОЮЗУ \$1.25 місячно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Арабський світ і Америка

Коли єгипетський президент Госні Мубарак і йорданський король Хусейн домовилися прибути до Вашингтону у тому самому часі і перевести наради з президентом Регеном окремо та спільно, то це доказує дві правди: 1) що поміркований арабський світ глибоко стурбований ситуацією, в якій опинився Близький Схід і що 2) той же поміркований арабський світ, до якого належать Єгипет і Йорданія, але також Саудівська Аравія, Туніс, Марокко й інші, свідомі, що без активної допомоги від Америки не може прийти на Близькому Сході до замирення, безпеки і відбудови з руїн. Сама присутність у Вашингтоні тих двох арабських лідерів — при чому король Хусейн прилетів із своєю дружиною під претекстом, що це „приватна“ подорож, щоб в американських лікарів перевірити стан свого здоров'я, — сам факт їхнього приїзду до президента Регена є подією великої ваги: вона доказує, що зорієнтований на Захід арабський світ не винює Америки, що не вдається її мислячи місія у Лівані і що ситуація у цій маленькій прозахідній арабській країні замість покращити — погіршилась до того ступеня, що цілий ряд держав рішив тимчасово закрити свої тамашні амбасаді, себто припинити зв'язки з цією хаотизованою країною.

Король Хусейн заявив публічно, що для заведення ладу і миру на Близькому Сході потрібний не в порядку Ліван, а конструктивна розв'язка проблеми палестинців. Бо громадянська війна в Лівані це теж тільки наслідок кризи палестинців. Лідери Єгипту і Йорданії вбачають те зло у цій афері з Ліваном, що та афера — вислання туди міжнародного війська, проти якого змовилися міжнародний тероризм, — відвернули увагу Америки і її союзників від проблеми палестинців. Не тільки Єгипет і Йорданія, але більшість країн Арабської Ліги поставилися позитивно і прихильно до мирового плану президента Регена з вересня 1982 року щодо замирення на Близькому Сході. У тому плані передбачалося створення автономної країни для палестинців на правому березі Йордану, що його Ізраїль повинен повернути Йорданії, поруч із припиненням будови нових ізраїльських осель на цій окупованій арабській території. Ізраїль той план відкинув і замість шукати злагоди з поміркованим арабським світом і прийняти посередництво Америки у розв'язанні проблеми палестинців, пішов походом проти Лівану, зайняв його столицю Бейрут і після того зробив з ліванським урядом гнилий компроміс, за яким прикордонна смуга Лівану залишилася так під окупацією Ізраїля. Але та воєнна авантюра Ізраїля, поведена під гаслом безпеки себе проти терористичних атак ведених з території Лівану, і штучне творення за державні гроші ізраїльських осель на окупованій арабській території, довели Ізраїль до найбільшої за весь час існування ізраїльської держави господарської кризи. Банкрутство концепції, що можна при допомозі міжнародного війська завести мир в Лівані і загин у Лівані 292-ох американських вояків без ніякого хісна будь-кому, примусило президента Регена перевірити всю політику супроти Близького Сходу.

„Наші цілі і заміри однакові!“ — заявив король Хусейн журналістам, стоячи поруч президента Регена, який в свою чергу заперечив йорданського короля, що Америка допоможе Йорданії зброєю і гроші, бо вважає її за свого приятеля. Це, очевидно, не сподобалося ізраїльським максималістам. Але їхні впливи послабли в самому Ізраїлі та в жидівсько-американській громаді. Ключ до направи ситуації в Лівані опинився тимчасово в руках Сирії озброєної до зубів Москвою. Але за голосами добре зорієнтованих коментаторів, Сирія не захоче опинитися в ізоляції від усіх поміркованих арабських країн, щоб плекати надалі свої мрії про „Велику Сирію“ коштом сусіднього Лівану.

Сирійський президент Гафез ель-Ассад нацькував бунтарів в Палестинській Визвольній Організації (ПЛО) проти її лідера Яссіра Арафата і Арафат мусів втікати з Лівану. Але він завжди користується найвищим авторитетом у понадтрильйонній масі палестинців. Тепер він полетів теж до Москви на похорон Юрія Андропова. Дуже сумнівно, чи наступник Андропова захоче підтримувати Яссіра Арафата, коли Реген запропонував йому, Черненкові, вести переговори не тільки про зброю, а про співпрацю у спільному компромісовому розв'язанні актуальних міжнародних проблем. У такій площині і Яссір Арафат і названий сирійський президент Гафез ель-Ассад є тільки пішаками, на шахівниці, де справжніми партнерами гри є Вашингтон і Москва. І візита Мубарака та Хусейна у Білому Домі мусить переконати Кремль, що всупереч Америці не вдасться ніяка власна союзна експансіоністична авантюра на Близькому Сході.

Київська „Літературна Україна“ помістила у числі газети з 26-го січня ц. р. довгий туманний, неправдивий і злобний „памфлет“ Олександра Левади (справжнє прізвище Косик), старого большевика, орденосця, одного з тих васалів, на яких спирається комуністичний режим в Україні, про... Рональда Регена, теперішнього президента З'єднаних Штатів Америки, на якого тепер сконцентрована вся союзна пропаганда за його рішучу поставу до комуністичних загарбів в світі, дозброєння Америки, скріплення оборонних спроможностей Північно-Атлантичного Союзу (НАТО), ведення реальної, а не утопічної політики у відношенні до СРСР і інших комуністичних держав, створення міцного економічного і політичного блоку західних країн у протидію до такого блоку країн „соціалістичної співдружності“ тощо.

О. Левада назвав свій „памфлет“ „Містер Рейган, хто ви є?“ У ньому він каже, що коли „Рейган“ говорить про мир, він думає про війну; якщо заявляє, що не збирається колонізувати Гренату, то це означає, що

В. Л.

ДВІ МІРКИ У „ПАМФЛЕТІ“

О. ЛЕВАДИ

він зазіхає на Нікарагуа і так далі. Левада при тому поклинається на комуністичного диктатора Куби Фіделя Кастро, „чиє ім'я в нашій країні, та й в багатьох інших країнах світу, дуже авторитетне і популярне, разів у сто популярніше за ваше“, — каже він, хоч напевно знає, бо не може не знати, найбільш елементарних справ із закордонної політики, що Ф. Кастро звичайнісінький авантюрист-терорист, експортер комуністичної революції не тільки в Латинській Америці, але в багатьох країнах Африки (Ангола, Етіопія), вбивник, провокатор і васаль Москви в Латинській Америці.

Далі Левада переходить до відомої промови Р. Регена в парламенті Великобританії і проголошення ним „хрестоносного походу“ проти СРСР. Цей „похід“, — пише Левада, — „американські астрологи проголосили під бурхливий оплеск англійської зброєносної місіс Маргарет“. Левада тут

має на думці прем'єр-міністра Великобританії Маргарет Тачер. Советський писака далі нахвалюється, що „невтомні хрестоносці йшли, аж доки не опинилися під кригою Чутського озера, куди загнав їх князь Олександр Невський... з хрестами-свастиками. На своїх прапорах, танках, літаках і руках сунула на нашу землю жидва орда гітлерівських головорізів. Чим це закінчилося для них, відомо, мабуть, навіть вам, містер Рейган!“

У тому ж дусі Левада продовжує свій „памфлет“, пригадуючи президентові Р. Регенові справу розміщення американських ракет в країнах НАТО, хоч відомо, що советські ракети типу СС-20 вже давно націлені на промислові центри Західної Європи; про американську антикомуністичну і антисовєтську пропаганду, зокрема авдіції „Голосу Америки“, „Радіо Свобода“ і „Вільна Європа“, але ані словом не згадує про таку ж систематичну,

поширену і брутальну антиамериканську пропаганду на урядовому рівні, ведену в середині СРСР і поза його кордонами підпорядкованими Москві радіостанціями, які передають авдіції 78-ма мовами світу; про виступ Р. Регена на форумі генеральної асамблеї Об'єднаних Націй, але ні словом не згадує про декілька виступів з критикою американської внутрішньої і зовнішньої політики. Уряд США померлого недовго советського лідера Ю. Андропова, чи хоч би Андрія Громика, міністра закордонних справ в Норвегії; натякає на американську „інтервентську“ політику, покладаючи при тому на слова сенатора Томаса Іглтона, демократа з Міссурі, взяті з його інтерв'ю в журналі „Тайм“, але знову ж таки не згадує про советську інвазію на Афганістан, втримування там советської армії і різницю цивільного населення, що її переводять військові спільно з КГБ; цитує проф. Артура Шлессінджера з Ньюйоркського університету про „безумність“ американської закордонної політики, але промовчує експансивну по-

Закінчення на ст. 4.

„ПРИХИЛЬНИКИ МИРУ“

ВІДЧУВАЮТЬ СОВЕТСЬКУ КОНТРОЛЮ

(В.Д.) В дні 12-го лютого 1984 року закінчилася чотиритиждневна конференція „прихильників миру“ в Атені з деякими вибухами ідоїк виміни слів, до чого причинилися наявні докази, що Москва захоплює контролю їхнього руху.

У конференції, що тривала чотири дні, взяли участь делегати з 28-ми європейських країн і Північної Америки; її організувала грецька антиядерна організація. Розходження наступило тоді, коли делегація Советської мірової ради під проводом Юрія Жукова, старалася переключити право „вето“ в користь її організації, чим видимо, намагалася поділити делегатів на — „східних“ і „західних“.

У довшому своєму повідомленні пресоє агентство Ройтерс підкреслило, що „західні“ делегати-це були виключно молоді люди, одягнені в светери й „джінси“, тоді коли між східними делегатами, як правило, були старші чоловіки й жінки, добре вдягнені і поважні. Як відомо, всі „мирові рухи“ як в СРСР, так і у сателітних країнах контролюють і фінансують уряди.

Про ці важливі розбіжності між „прихильниками миру“ зі Сходу і Заходу говорив проф. Едвард Томпсон з Англії, вказавши на таке: „Західні мірові рухи — це популярні рухи, особливо для опозиції проти західного милітаризму. Східні мірові рухи є урядовими інституціями виключно для поборювання „західного милітаризму“, і тому зносини між цими рухами на Заході і Сході не є

рівними“.

Щобільше, західні делегати один за одним були проти будь-якого перманентного тіла, якого бажала советська та сателітні делегати. До речі, навіть західні „прихильники миру“ не могли стерпіти того факту, що східні делегати промовляли виключно проти західного „милітаризму“ цілком нехтуючи брутальний московсько-большевський шовінізм і його агресивні прояви.

Накінцеві видано спеціальний документ, накликаючи до усунення нових атомних ракет з Європи як і до поступового усунення атомової зброї з континенту взагалі і створення семичленного комітету, проти якого голосували майже всі делегати зі Заходу. Ці останні переконують, що в практиці характер праці їхніх співтоваришів із Сходу — неспівмірний, і що їхні мотиви часто інспірують їхні уряди, а їхні голоси прості проти імперіалізму — синхронізовані з комуністичними урядами; часто під наказом Москви.

Одначе хоч встановлення такого постійного мірового комітету не підтримали західні делегати, багато з цих останніх є тієї думки, що діалог між „прихильниками миру“ на Заході і Сході повинен продовжуватися, не зважаючи на те, що всім ясно, що Москва не тільки контролює всі делегати на Сході, але теж недавно хотіла захопити контроль над загальним комітетом та впровадити в комітеті право „вето“, що цілком паралізувало б „мирові рухи“.

Іван Кедриш

ДОСЛІДИ НАД УКРАЇНСЬКОЮ ПОЛІТИЧНОЮ ДУМКОЮ

„Українська суспільно-політична думка в 20 столітті“. Документи і матеріали. Том 1—3, упорядкували Тарас Гунчак і Роман Сольчаник. В-во „Сучасність“, 1983.

Поява друком та ще й у лексусовому технічному оформленні трьох томів матеріалів, що стосуються української суспільно-політичної думки у нашому столітті і тих усіх чинників, які склалися на формування політичної думки — це безумовно новий чималий осяг тієї місії вільної громади, яка має плекати українську самостійницьку думку й творити неспроможний культурний цінності.

Вже сам розмір цього нового твору свідчить про величезну працю, яку перевели автори, які скромно окреслили свою працю, як „упорядкування“ зібраного ними фактажу. Перший том займає 510 сторінок друку, другий 428, а третій 380 — разом 1.318 сторінок, це скарб для дослідників і, особливо, для людей того молодшого покоління, яке тільки з книжок довідується про минуле свого народу.

Автори, Т. Гунчак і Р. Сольчаник, правду сказали у своєму вступному слові, що у документальних виданнях останніх шістдесяти років краще представлена політична історія, ніж діяльність української суспільно-політичної думки. Але, навішавши низку найбільш відомих і вартісних творів з ділянки історії, вони трохи по-мачушиному поставили до творів, що стосуються української політичної думки. Вирінає теж сумнів: під яку дефініцію підтягнути термін „документальні видання“? Бо, наприклад, три томи В. Винниченка „Відродження нації“ (Відень 1920) насичені зловісними завагами, які наближують цей твір до ролі пашквілів, і ще більше це стосується „Року на Великій Україні“ Осипа Назарука (1920), проте в обох цих творах, без уваги на несприятливий на те тенденцій, є такі чимало вартісного документального матеріалу. І коли тритомовий твір обох названих авторів-професорів

Михайло Кучер

Польська молодь

„неприспосована до життя“

Польський комуністичний уряд зробив невеселе відкриття: 15:20 відсотків молоді не може достосуватися до комунізму, себто не приймає його. Серед шкільної молоді помічається небезпечні об'язи суспільної патології — алкоголізм і наркоманія. Часопис „Життя Варшави“ повідомляє, що на три тисячі учнів, молодих людей, які вчаться у школах „понадінституційних“, 60 відсотків призналися до вживання алкоголю. Багато з тих 60 відсотків призналися, що були п'яні до неспитомості. Кілька тисяч учнів і взагалі молоді у віці 16-ти років затримано у виверзених. Найбільш п'ють учні у професійних школах.

Польський Психоневрологічний інститут повідомляє, що 250-300.000 молоді вживає наркотики, з того 16 відсотків припадає на малолітніх.

Рік 1980 дав найбільше молодих наркоманів. Здебільшого не учні ліцеїв. Злочинність серед польської молоді також велика, серед малолітніх злочинців кількість досягає 90 відсотків. Часто молодь ірраціонально нищить чуже майно, в тому „соціалістичне“. Малолітні злочинці-хлопці більше, як дівчат. 1981 року на 10.000 нелітньої молоді 10-16 років хлопці-злочинці дали 6,7 відсотка, а дівчата — 4,6 відсотка. У північних і центральних повітах помічається найбільша злочинність молоді.

У Польщі до суспільної патології зараховують самотність серед молоді. Кількість самотності серед молоді зростає. 1982 року школи повідомили про 1.500 спроб самогубств, із

яких 58 скінчилися смертю. Вчителі кажуть, що причиною самотності шкільної молоді-конфлікти з оточенням, непорозуміння з батьками і шкільні клопоти.

Багато шкільної молоді втікає з дому батьків. Все побільшується кількість молоді, яка не хоче йти до школи і яка не працює. Із дітей, що зобов'язані ходити до школи у 1982-1983 роках біля трьох тисяч не ходили до школи. Також існують якісь „неформальні негативи“, за польською пресою, групи молоді. До тих груп належить і відсоток шкільної молоді-учнів.

Режим починає непокоїтися причинами „недостосованості молоді“ до комуністичного способу життя. Уряд майже всю увагу складає на батьків. Батьки не виконують своїх елементарних обов'язків і перекладають їх на школу. Багато жінок-матерів працює професійно і не може доглянути дітей. Поставило нове суспільне явище „суспільні сироти“. 1982 року в опіці судів було понад 200.000 молоді, з них 40 відсотків дітей шкільного віку. Влада признала їх „суспільно непристосованими“. Причини — родинні відносини і алкоголізм.

Військова влада щорічно не приймає до війська 30 відсотків річника з причин психічних або фізичних дефектів.

Тридцять відсотків дітей до шестилітнього віку не можуть нормально вчитися. Три відсотки дітей впадає звільняти від обов'язку ходити до школи, а 9 відсотків починають науку з опізнанням. Такі діти належать до спеціальних шкіл для нерозвинених,

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про приватну і публічну смерть

Немає де правди діти, але майже кожний з нас бажав би бути славною людиною — про яку всі знають, говорять та пишуть.

Але сьогодні — в часі поширеної до неймовірних розмірів публічної інформації — слава невідомою получена з тим, що кожний факт життя видатної одиниці коментований у пресі та інших засобах масової інформації якнайточніше та нічого не може заховатися перед настірливим та бистрим оком журналіста. Навіть така особиста справа як хвороба і смерть виходять наяв з усіма деталями. Це диться навіть у тих країнах, де уміють все, що може відомо впливати на горюжність, не подавати до відома сьогодні вже не вдається закрити таких випадків. Найкращим доказом цього є нині смерть Юрія Андропова. Хоча як советські чиновники старалися не відкривати світові того, що він важко хворів — поголоски та підозріння що він близький кінця були загальновідомі і це ще довго перед його справжньою смертю, яку теж довше як 22 години не можна було заховати в тайні.

Не інше судилося і менше зневажливим провідникам держав. Пригадаймо лише недугу і смерть шаха Ірану, прем'єра Франції Помпиду чи інших відомих у цілому світі людей. Усі вони могли пережити про свою недугу та спекуляції, наскільки вона поважна, в усіх газетах, могли послухати коментарі про це у телевізії чи радіо. Цікає, як вони при тому почувалися. А може вдалося не закрити перед ними краще як перед світом? Бож страх перед невідлечливою смертю, страх перед болем і недугою мусить бути у кожної

майже людини однаковий, незалежно від того чи вона звичайний собі горожанин, чи провідник держави, чи впливовий політик. Хотілося б дуже знати чи на протязі довгих місяців недуги, Ю. Андропов не читав і не слухав ні однієї вістки про свою недугу і її загрозі, чи може, як звичайно, міг себе та інших перекопати, що це „буржуазна пропаганда“. Якось не можна собі уявити, щоб в нього була така сила духу, яку мають лише глибоковірнучі одиниці, як, наприклад, кардинал Кук, який умів подолати страх і біль, опинившись віч на-віч із страшною свідомістю про свою смертельну недугу й сам про неї повідомив своїх вірних.

Точні вістки про недугу славної людини — часом несприятливо або амбарасуючі не лише для неї, але і для її родини. Не кожній бажало ділитися інтимним горем з тисячами незнайомих, або бути свідомим, що тисячі коментують, а то й насміхаються із точного опису неповажного захворіння. Це приходить на думку тоді, коли найбільші американські шоденники перед кількома тижнями подавали вістки про безнадійну недугу широковідомого сенатора Френка Черча, або недовго розписувалися про операцію не дуже то поважного характеру колишнього президента ЗСА Джиммі Картера.

То може такі краєчки бути собі звичайною людиною, не сягаючи за славою, а хворіти та вмирати у своєму закутку, без того, щоб про це повідомляли журналісти, аналізували недугу, її симптоми, тривання, наслідки та можливість видужання?

О-КА

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПОДЯКА АВТОРОВІ І ВИДАВНИЦТВУ

Яз насолоджувався прочитанням збірки оповідань Володимира Барагури „Калиновий міст“. Книжка написана так приступно і зрозуміло, що її читається „одним духом“. Ці оповідання відомолюбують літню людину. Авторів нещодавно відзначали 70-ліття, а читачів здатся, що „Калиновий міст“ написала куди молодша людина.

Хоч я проживала в Ярославщині і Любачівщині, де вчителювала з чоловіком, та в моїх околицях усе таке саме, як в описаних автором Немирівщині і Яворівщині. Такі самі містечка, села, люди, їхній побут, такі самі ліси, поля, сіножаті, левади, річки, ставки, куші, квіти, ягоди, гриби, птахи, звірі, вулі, гадоки. Читачи „Калиновий міст“, маю враження, що ходжу з своїми учнями рідними лісами...

Всі ці прекрасні картини збереглися живо в пам'яті автора. Він із такою любов'ю описує своє знайомство з „Батьком Тарасом“, з такою набожністю пред-

ставляє св. Миколу, з такою точністю відтворює взаємини й забави з ровесниками різних національностей. Цікаво зображені автором епізоди з українсько-польської війни. Тепло згаданий легендарний полковник Клеє, якого я знала особисто, бо під час Визвольних Змагань 17-літньою дівчиною працювала на залізничній станції Нова Гребля над Саном як касирка, телефоністка й телеграфістка. Тоді Клеє надавав накази знищити міст на Сані. Начальник сусідньої станції — поляк підслухав і за те сидів один рік у таборі інтернованих в Домбні.

Такі спогади, як і регіональні збірки, це історія різних кланів України. Хто шукає духового відпущення, хто потребує спокою й полешії, хай прочитає цінну книгу „Калиновий міст“. Вона для людей кожного віку й усіх шарів. Для мене вона варта не 12, але 100 дол., боби я лиш їх мала!

Катря Васильченко
Грінсбург, Па.

З часу німецької окупації за Другої світової війни подано два тексти Акту 30-го червня 1941 року. Насправді існують три тексти. Первісного і правдивого тексту п. з. „Акт проголошення української держави“, що подано за друкованою у Жовтні летючкою, що її роздавано на вулицях Львова поданою повністю у книжці Костя Паниківського „Від держави до комітету“ (Життя і мислі, 1957) на стор. 113-114 — тут, у творі професора Гунчака і Сольчаника взагалі не надруковано.

В обмірковуваному тут тритомовому творі нема ні одного коментаря, за винятком коротеньких пояснювальних заміток на вступі. Нема там аналізи поодиноких подій і документів, нема тим паче висновків. Заінтерпелований в цій справі проф. Тарас Гунчак пояснив, що упорядники зумисне трималися строго реферувального тону, щоб не упереджувати читача і не сугерувати йому інтерпретації, яку він сам повинен собі виробити. Це дискусійна справа: нема сумніву, що збирати надруковані у прерізних творах і часописах чи архівах матеріали — це наукова праця і видати їх друком — це наука. Проте такий підхід довісний, бо в його висліді подается читачеві тільки довідник, а не твір, підданий аналізу і синтезований, до якого логічно дійшов науковець-аналітик.

Складення цієї тритомової книги, як уже згадано, вимагало подивутиної праці, витривалості і терпеливості. Але, коли вже втрачено на такий твір стільки часу, коштує, то чи не варто було припінити його появу на якийсь час і скласти ще індекс прізвиськ? Це були б додаткові два-три аркуші друку, але яка полешта дослідників, чи звичайному сірому читачеві! Обом упорядникам цієї книги напевно відомо, що деякі американські університетські бібліотеки не приймають взагалі наукових книжок, в яких нема індексу прізвиськ. Велике признание Видавництву „Сучасність“, яке видало вже чимало книжок першорядної вартості (головно про рух спротиву в Україні), але докір йому, що в даному випадку не просив обох упорядників доповнити твір індексом прізвиськ.

Усі три томи, як згадано на вступі — видано з технічного боку без закладу — з графічним оформленням нашого сучасного графіка Якова Гніздовського, у твердій

Закінчення на ст. 3.

ГРОМАДИ ВІДЗНАЧИЛИ РОКОВИНИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ Й СОБОРНОСТІ

Флорида

Місцева українська громада в Ст. Пітерсбурзі, Флорида, відзначила 66-ті роковини проголошення незалежності і 65 роковини соборності України.

У вівторок, 17-го січня ц.р., мейор міста Корін Фріман вручила голові Українсько-Американського Товариства, Іванові Когуту, відповідну прокламацію у присутності членів української делегації — Марії Андрійко, Миколи Хлисті, Люсі Арвін, Юліана Катерини Іваскевичів, Стефи і Романа Цегельських, та передала свої найкращі побажання для цілої української громади.

У п'ятницю, 20-го січня ц.р., рано-вранці три автобуси із 140 особами, які репрезентували Ст. Пітерсбург, Ворм Мінерал Спрінгс, Норд Порт, Порт Шарлот, Веніс, Ньюпорт Річ, Порт Річ, Дейтона Біч та Голлівуд, Флорида, виїхали з Ст. Пітерсбурга, до Теллагасі, столиці Флориди (260 миль на північ), щоб там у Капітолі урочисто відзначити сімдесят роковини 1918 і 1919 років. Багато осіб прибули ще власними автоми, так що разом з американськими гостями було коло 350 осіб, які взяли участь у програмі. Численні стейтські працівники з увагою слухали і приглядалися точкам програми.

Митрофорний протопресвітер о. Форостій з Норт-Порту розпочав програму молитвою. Американський гімн відспівала Христина Панчук зі Ст. Пітерсбурга. Секретар стейту Флориди, Джордж Фасертон, прочитав прокламацію, підписану Робертом Греганом, та передав її Іванові Когуту, представникові нашої громади. В той час передано секретареві Фасертону три речі з ділянки українського народного мистецтва і книжку. Секретар щиро подякував за цінні подарунки та заявив, що вони будуть виславлені в музеї капітолу або в стейтській бібліотеці, як дар українців з Флориди.

Хор „Україна“ з Ст. Пітерсбурга під проводом маестра Романа Левицького з



Мейор Ст.Пітерсбурга Корін Фріман (посередині) передає прокламацію з приводу Дня Української Незалежності Іванові Когуту.



Секретар стейту Джордж Фасертон передає прокламацію Українського Дня Незалежності І. Когуту.



Група танцюристів вітас присутніх хлібом і сіллю в столиці Флориди Теллагасі.

Елізабету, Н. Дж. відомого бандуриста і співака, пропівав кілька пісень, а він сам виконав на бандурі одну пісню. Група танцюристів під проводом Орісі Джансон вивела хорівід з русинок, вітаючи присутніх хлібом і сіллю, та кілька народних танків. Як пісні, так і танці були винагороджені гучними оплесками глядачів. Кінцеву молитву провів о. Я. Федик, парох україн-

ської католицької церкви в Ст. Пітерсбурзі. Відспіванням українського гімну закінчено це небудене свято. В неділю, 29-го січня ц.р., заходом УАТовариства в Ст. Пітерсбурзі відбулася урочиста академія в церковній залі в присутності понад 200 осіб. Святочну академію відкрив Іван Когут, голова УАТ. Христина Панчук у фортепіановому супроводі проф. А. Омельсько-

го проспівала американський гімн, а Василь Хадай прочитав Четвертий Універсал та Проголошення З'єднання Українських Земель.

Головну промову виголосив Іосиф Лісогір, колишній головний передсідник УНС. „Ми мусимо бути об'єднані і сильні, бо тільки тоді зможемо вибороти незалежну українську державу“, це провідна думка його промови.

Декламацію Володимира Переяславця „Дзвони в Україні“ виконала по-мистецьки Люсі Арвін. Аліція Бучинська захопила публіку віртуозним виконанням на скрипці композиції М. Гайворонського та в'язанки українських народних пісень у фортепіановому супроводі проф. А. Омельського. Захоплена публіка винагородила всіх виконавців рясними оплесками.

Молитвою, проведеною місцевим парохом о. Я. Федиком, та відспіванням українського гімну „Ще не вмерла Україна“ закінчено цю святочну академію.

В місцевій українській католицькій церкві Богоявлення Господнього була відправлена торжествена Служба Божа в наміренні українського народу в неділю, 22-го січня ц.р., та панакхиди за всіх поляглих за волю України в неділю, 29-го січня ц.р.

Українське Американське Товариство під проводом його невідомого голови І. Когута, хор „Україна“, Танцювальний Гурток та всі учасники січневих святкувань доказали, що в їхніх серцях не згас вогонь любові до України і надія, що незабаром засяє сонце волі і для українського народу.

Цього року, як і в минулих роках, наша громада робить приготування до участі у фестивалі 43 національностей (Фолк-Фер) на Бей-Фронті в Ст. Пітерсбурзі. Буде вистава українського народного мистецтва, виступи хору і танцювальної групи, інформаційний стенд та продаж українських стар 24-го, 25-го і 26-го лютого ц.р. Ця імпреза є дуже важлива для пропагування українського імені на Флориді.

Учасник

Честер

Щороку українська честерська громада святочно й соборно відмічає великі роковини проголошення самостійності і соборності українських земель в дні 22 Січня 1918-1919 років.

Ідея відмічування цих пречинних моментів нашого історичного минулого на поселеннях є одна і та сама, але форма цих святкувань міннялася на протязі років, як і міннялися провідники громади та місцеві обставини. Кидаючи оком по пошквках вже сьогодні сторінках честерських анналів, ми бачимо, що честерська громада же 26-ий раз відмічує ці світлі події нашого минулого. В перших роках ці святкування були скромні: найбільш урочистим моментом давніших святкувань був момент вивішення українського національного прапора на будівлі Миської управи та проголошення посадником міста окремої прокламації, якою встановлено Український Національний День. Зміст святкувань доповняли також молитви, проведені представниками наших Церков, окремі заяви від миських властей і представників українців. Святкування кінчалися звичайно, відспіванням обох національних славнів, і все це відбувалося надворі, напроти будівлі Миської управи. Це все надавало більш аутентичності цим святкуванням, наближаючи їх до моментів, що мали місце зокрема в дні 22-го січня 1919 року на площі біля Софійського Собору в Києві — проголошення Акту Соборності.

Починаючи від року 1979, святкування Актів 22-го Січня перенесено початково до великої зали засідань Миської управи, а відтрьох років ці святкування відбуваються в історичній будівлі „1724 Корт гавз“, що, як історична пам'ятка, є під окремим наглядом миських і повітових властей.

Цьогорічні святкування Великих Актів Січня склалися з двох окремих частин: перша частина — окремі Богослужби у наших церквах, при чому парох УКЦ св. Духа о. шамблєн Петро Липин відслужив Божественну Літургію в наміренні українського народу в неділю, 22-го січня ц.р., після чого була відслужена Па-



Головний радний Василь Пастушок, майстер церемоній Дня української незалежності в Честері, розповідає двом шестирічним дівчаткам Марії Лонг і Анні Плути про Тризуб і Україну.

нахиди за поляглих героїв наших Визвольних Змагань; друга частина святкувань відбулася в приміщенні судового будинку в середу 25-го січня, в передполудневих годинах.

Гарно прибрана зала, що має амфітеатральний вигляд, заповнилася представниками американського політичного світу і українським громадянством.

Вступну молитву сказав о. П. Липин українською мовою, а молитву подяки після закінчення програми свята відмовив по-англійськи о. мит. Ярощ, парох УПЦ в Честері, Па.

Програму святкування відкрив і нею провадив Василь Пастушок, голова окремого святкового комітету і головний радний УНС, який виголосив рівнож гарну і глибоку змистову промову про значення Актів 22-го Січня по-англійськи.

Дуже вдало в промові В. Пастушок пригадав цим законодавцям і зібраним громадянам про „Забутий Голосост“, голодомор України, здійснений штучно комуністичним окупантом над поневоленим народом кільканадцять років після прогромах визвольних

школи Святого Духа в барвистих народних строях відспівали під проводом своєї настоятельки Сестри Дам'яни, ЧСВВ, дві релігійні пісні: „Боже, великий“ і „О, спомагай нас...“, за що присутні нагородили їх рясними оплесками.

Короткі привітання виголосили: В.К. Велдон, який в імені Повітової ради передав привітання та вручив секретарі Відділу УККА І. Назаревич окрему прокламацію: мейор міста Й. Бейтел, складаючи коротке привітання, він відчитав окрему прокламацію Миської управи та передав її Осипові Кізокові, колишньому учасникові Визвольних Змагань; за перешкодженого с'ейтського сенатора Д. Белла коротке привітання склала секретарка пані Яворська, вона теж відчитала дві прокламації — від пенсильванського губернатора і від стейтського сенату.

Головну промову виголосив президент повітового суду в Мідді суддя Ф. Катанія, якого присутні нагородили бурхливими оплесками та повстанням з місць, а провідник програми вручив йому різьблену пропам'ятку грамоту.

Подібну грамоту подяки вручила І. Назаревич головному радному УНС В. Пастушкові за його заслуги для честерської української громади на пості голови та координатора святкувань Актів 22-го січня на протязі останніх шести років.

Після вичерпання програми всі присутні вийшли на подвір'я біля судового будинку і там відспівали американський і український національні гімни.

В той час, як спів українського славня лунав над містом, український національний прапор поволі піднісся вгору, аж замаяврів біля американського зоряного прапора.

Мгр Володимир Сич

Доспиди...

Закінчення зі ст. 2.

полотняний обгортці. Українська наукова література у вільному світі збагатилася на новий поважний твір. Є у ньому шість окремих частин, включно з шостою частиною — „Український рух спротиву“. Це добре, що загаліздано-твір, бо минуле — предмет студій істориків-дослідників, сучасність — тема припадку і науки живим сучасним людям.

Д-р ТЕОДОЗІЙ КРУПА

повідомляє про
ВІДКРИТТЯ ПРАКТИКИ В ДІЛЯНЦІ
НЕВРО-ПСИХІАТРІЇ
при:

55 Main Street ■ Madison, N.J. 07940

Приймає за домовленням, тел.: (201) 377-4739

В 1982 році вийшло друком третє видання сімтомової наукової праці під заголовком

“EDUCATION”

о. д-ра Остапа
Е. Орішкевича

Це видання є призначене для бібліотек великих університетів. Його можна замовляти, пишучи на адресу:

Rev. Dr. Ostap E. Oryshkewych,
373 Carmel Road
Millville, N.J. 08332
Tel.: 609-825-4826

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ

Української Православної Федеральної
Кооперативи в Нью Йорку

відбудуться

в неділю, 4-го березня 1984 року

в залі православної церкви св. Тройці

при 359 Брум вул. в Нью Йорку, Н. Й.

ПОЧАТОК ЗБОРІВ год. 1-ша, після Служби Божої

Гемпстед

Вісімнадцятого січня ц.р. представники відділу УККА-А в повіті Нассо відбули зустріч з головним посадином міста Гемпстед і околиці Томом Галатто.

З нагоди Дня Державнос-

Анна Капчак



Стоять (зліва): Анна Капчак, Володимир Білий, члени управи Відділу УККА: Том Галатто, головний посадиник міста; Ева Качмарчик, Оксана Матлас, Дануся Качмарчик, Лінда Матлас і Катруся Капчак.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕГЕН тимчасово відкликав урядове зарядження про те, що кожний працівник на федеральній службі, який має доступ до засекречених матеріалів, не може відмовитися від переходу через спеціальний апарат, який встановлює чи людина говорить правду („лай детектор“) і підпису під декларацією, що на протязі свого життя не зрадить державних таємниць і не передасть жадних матеріалів до публікації. Речник Білого Дому Леррі Спікс заявив, що відкликання не означає відтягнення чи ліквідацію цього зарядження, яке охоплює 128,000 робітників. „Ми тільки хочемо знайти двопартийну розв'язку цієї справи і оформити її опісля у законопроект, який, після підпису Президента, зобов'язуватиме також чергову Адміністрацію“.

Замість квітів на свічку могили
бл. п. Софії Пеленської
на СИРОТІ в БРАЗИЛІЇ складують:
брат Богдан і Лідія Ластовецькі \$100.00
братанок Андрія і Дозя Ластовецькі 100.00

У глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що в середу, 1-го лютого 1984 р. відійшла у Вічність на 81-му році життя, після довгої і важкої недуги, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, наша Найдорожча
МАТИ, БАБЦЯ, СЕСТРА: ТЕТА
бл. п.
НАДІЯ БОДНАР
довголітня директорка семикласової школи в Торгові.
ПАРАСТАС І ПАНАХИДА були відправлені в середу і четвер, 1-го і 2-го лютого 1984 р.
ПОХОРОН відбувся 3-го лютого 1984 р. з церкви св. Покрови в Озон Парку, Н. Й. на цвинтар Сайпрес Гіппс.
Горька прибиті:
син — ТЕОДОР з дружиною КАТЕРИНОЮ,
дідями: ДОРКОМ, СТЕФАНОМ І КЕЛІ
сестри:
ВІРА ЯРІШ, Канада
ОЛЬГА НАЛІВАЙКО
ЮЛІЯ ГОРПІНЮК з родиною в Україні
сестринки:
МАРУСА БУТКОВСЬКА з дітьми в Німеччині
ДОРА з мужем ВАСИЛЕМ ФЕДОРЦІВ та дітьми
СОНЯ БОДНАР, Україна
ОРИСЯ ВОЛОШУК з родиною, Україна
сестринки:
ІГОР ЯРІШ з дружиною СОНЕЮ та дітьми
ОРЕСТ НАЛІВАЙКО з дружиною
ВАЛЕНТИНОЮ та дочкою
ОРЕСТ БОДНАР
братова — ЄВГЕНІЯ БОДНАР з дітьми: ЛІДОЮ,
МАРУСЕЮ І ХРИСТЕЮ з родинами, Канада
Ближча та далша Родина



бл. п.

ЗЕНОН ПАСТЕРНАК

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в неділю, 26-го лютого 1984 р., о год. 10-й ранку
в церкві св. Юра при 7-й вул. в Нью Йорку, Н. Й.
Три СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ будуть відправлені в Римі

Про молитви за спокій душі бл. п. Зенона просить —

РОДИНА

ПОДАКА

Оцим дякуємо сердечно Вельмишановному Панові
Миколі Гайдичеві
за великодушний дар 500.00 доларів на пам'ятник
на кладовищі для мого Мужа бл. п. ЗЕНОНА ПАСТЕРНАКА.
Нью Йорк, Н. Й. Розалія, Анна і Юрія ПАСТЕРНАК

Помолимося за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Членів
Фонду Катедр Українознавства
Впрен. о. протопрес. Іван Ткачук відслужить Заупокійну
Святу Літургію, в суботу, 25-го лютого 1984 р., о год. 10-й
ранку, в УПЦеркві Всіх Святих, в Нью Йорку,
за Блаженної Пам'яті:

ВАСИЛЯ БАЙЛОВА
проф. ВОЛОДИМИРА І ЯДВИГУ ВИННИЦЬКИХ
ДМИТРА КОТКА
д-ра ІГНАТІЯ МЕПІЛЯ
ЛУКУ НАМАКУ
РОЗАЛІЮ НАМАКУ
ІЛЬКА РОЖАКА

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за померлих наших друзів.

Помолитися в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатися з нами в поході молитов до Всевисшнього за тnx, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Членам ФКУ!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА

ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

Чи Ви зложили вже свій даток на УКРАЇНСЬКИЙ
ГРОМАДСЬКИЙ ФОНД у 1984 році?
ВИШПІТЬ ЙОГО НЕГАЙНО!

UKRAINIAN AMERICAN COORDINATING COUNCIL,
140 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Вісті Українського Студентського Комітету „Дахав”

Велика сезонна випродаж
ФУТЕР І КОЖУХІВ
Всі ціни знижені. Швидко найкращі
європейські фасони. Продаємо
також цілі шкур карпулових
лапок і потягів з інших шкваретних
шкур. Також імітації кожухів
в ядрах. Годовники, електронічні
впашування та багато атрактивних
товарів.
ПРОСИМО ВІДВІДАТИ.
GOLTEX CO.
14 — 1st Avenue
New York, N.Y. 10009
Відкрито 7 днів — 9-5-та по пол., в середу і четверги 11-7,
10-4-та по пол. в неділю.
По інформації прошу ТІЛЬКИ телефон. collect — (212) 533-7236

Український Відділ Голосу Америки
шукає
КАНДИДАТІВ НА ПРАЦЮ
з професійним досвідом у вживанні української мови і з ра-
діо-журналістичними здібностями.
Представники Голосу Америки будуть у Нью-Йорку від 22-го
до 24-го лютого для проведення інтерв'ю із зацікавлени-
ми в такій праці.
Праця полягає переважно у перекладах матеріалів з ан-
глійської на українську мову і в писанні репортажів на різні
теми. Крім бездоганного знання української і англійської
мов, кандидати повинні мати також голосові дані і диктор-
ські здібності, відповідні для передачі на коротких хвилях, і
обізнаність з важливішими поточними подіями у світі, особли-
во, що стосується американсько-радянських відносин.
Усі кандидати мусять пройти письмовий і дикторський
іспит. Початкова заробітна платня 20,965 — 25,366 дол., за-
лежно від кваліфікації.
Зацікавлених, просимо телефонувати до Еда Кулаковського у
Персональному Відділі Голосу Америки, тел. (202) 485-8117.

НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯ
В п'ятницю, 24-го лютого 1984 р., о год. 6:30 веч.
в Українському Народному Домі в Нью-Йорку, Н. Я.
142 Друга Авеню, кім. ч. 22
відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС
міста НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯ
до участі в яких запрошені і зобов'язані члени Окружної
Управи, по два представники від кожного Відділу та конвен-
ційні делегати наступних Відділів:
4, 5, 6, 8, 16, 19, 69, 88, 130, 158, 184, 194, 195, 200, 203, 204,
205, 211, 212, 256, 267, 293, 325, 327, 361, 433, 435, 450,
455, 457, 485 і 489.
ПРОГРАМА ЗБОРІВ:
1. Відкриття.
2. Вибір Президії.
3. Прийняття протоколу попередніх Зборів.
4. Звіти з діяльності Окружного Комітету.
5. Дискусія над звітами.
6. Удільнення абсолютній Окружній Управі.
7. Вибір Окружної Управи та Контрольної Комісії.
8. Установлення та схвалення плану праці на 1984 рік.
9. Довідка ГОЛОВНИХ УРЯДОВЦІВ.
10. Річні справи.
11. Закриття зборів.

У зборах візьмуть участь
Члени Головного Уряду УНСОюзу
Закликаємо всі Відділи перед нарадами вкласти свої
вклади до каси Окружного Комітету.
ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:
д-р ІВАН ФЛІС
почесний голова
ВАСИЛЬ ЦЮПА
касір
МИКОЛА ХОМАНЧУК
голова
ОЛЕНА ГЕНТІШ
секретар

ЗВЕРНЕННЯ
ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ
УКРАЇНЦІ!

Підтримайте законопроект ч. 4459, що його
внесли 60 конгресменів. Цей закон створить Ко-
місію, оплачувану державними фондами, для
дослідження причин і наслідків голокосту в
Україні в 1932-33 роках.

Організація Американців в Обороні Люд-
ських Прав в Україні (АОЛПУ) започаткувала
масову акцію листами до американських зако-
нодавців у цій справі. Включіться в це діло. Ва-
ша фінансова, або активна участь необхідна.
Посилайте Ваші пожертви та звертайтеся
за інформацією до:

**AMERICANS FOR HUMAN RIGHTS
IN UKRAINE**
43 Midland Place ■ Newark, N.J. 07106

ТІЛЬКИ 2 ЦЕНТИ ДЕННО
— КОШТУЄ
\$5,000 — \$10,000
забезпечення
АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО
СОЮЗУ
Такі низькі вклади для нових грамот
Акцидентового Забезпечення, виданих після
1-го жовтня 1983 року, виносять:
\$6.50 річно
\$3.35 піврічно
\$1.75 квартално
60 місячно
ЦЮ ГРАМОТУ МОЖУТЬ НАБУТИ ТІЛЬКИ ЧЛЕНИ
УНСОЮЗУ У ВІСІ 16 до 55 років.

Зустріч з президентом ІДК
в Брюсселі

В дні від 18 до 20-го
листопада 1983 року в Брюс-
селі відбулося пленарне
засідання Інтернаціональ-
ного Дахавського Комітету
(ІДК). Український Сту-
дентський Комітет „Дахав”
(УСКД) вислав своє пред-
ставництво до Брюсселю в
такому складі: мгр Соня Ше-
рег, голова; колишній в'я-
зень касту Дахав о. Євген
Гарабач (Велика Британія),
адвокат Зенон Коваль (Бель-
гія), Зірка Вітошинська
(Франція) і проф. Петро
Гой, дорадник. Представ-
ники УСКД відбули засідан-
ня з президентом ІДК гене-
ралом Герісе 19-го листо-
пада.

Передача вимог і
документів

Під час розмови предста-
вники УСКД передали свої
вимоги в справі цілковитого
замовчання українських
жертв в тому таборі не тільки
в часі нацистської свабо-
ли, але й сьогодні. Вони ви-
магали певних змін в Мемо-
ріальному Музею на терені
колишнього касту, щоб на-
правити цю стражну крив-
ду. При цій нагоді передано
наступні доказові матерія-
ли: 220 прізвищ українських
в'язнів касту Дахав; 10-ть
нотаріально заверених пос-
відок від колишніх в'язнів,
які живуть і відізналися на
заклик Студентського Ко-
мітету в українській пресі. (Пос-
відка подає згадані в'язні
про місце, дату і причини
заарештування, а головне
національність); 10-ть ні-
мецьких документів, в бі-
льшості довідки і посвідки
про заарештування чи сме-
рть українських в'язнів.

Президент ІДК ген. Гері-
се прийняв наші докази,
вимоги і прохання та заох-
чував членів комітету про-
довжувати розпочату пра-
цю, зокрема в збиранні ма-
теріялів.
Він зголосив „українське
питання” на генеральній
асамблеї ІДК, сугеруючи
при тому, що воно буде
розглядатися ексекutivoю ІД
К на черговому засіданні.
Йому було не зрозуміло,
чому українська громада не
робила жодних заходів у
справі українських політич-
них в'язнів на протязі 38
років після війни. Тяжко і
боляче приходилося нам
пояснювати це занедбан-
ня нашою спільнотою, маючи
при тому так мало докумен-
тації до диспозиції.

Конечність документації

Поміж німецькими доку-
ментами, які ми передали в
Брюсселі, є також німець-
кий поліцейний список 10-ох
заарештованих „українсь-
ких цивільних робітників”,
як пишеться в тому доку-
менті. Їх закутих під силь-
ною охороною поліцейним
транспортом запрягли до
за приналежності до ОУН
до тюрми в Лінці. Чоти-
рьох згодом перевезено до
касту в Дахаві. Цей німець-
кий поліцейний документ



Наради представників УСКД в Брюсселі (зліва): Зірка
Вітошинська, голова Комітету; проф. Петро Гой, мгр Со-
ня Шерг, дорадник; к. в'язень Дахав о. Євген Гарабач;
адвокат Зенон Коваль.



Студентський Комітет Дахаву при праці в Нью-Йорку
(зліва): адвокат Зенон Коваль, мгр Соня Шерг, Маруся
Дрогобицька, Борис Дауков.

гітлерівських часів іден-
тифікує тих в'язнів як украї-
нців.

Ми просимо всіх, хто
тільки має подібного роду
документи із тих жорсто-
ких часів, переслати копію
або оригінал на адресу УС
КД. Цього роду документи
є хоча б у нас, і ми проси-
мо припинити раз назавжди
дискримінацію мертвих і
живих українських жертв в
цьому таборі. Дискриміна-
ція, яка не тільки затане
найменші сліди перебуван-
ня українців в концтаборі,
але що більше, злотно зарав-
ковує їх жертву і кров на
конто наших сусідів поне-
вольовачів.

Наш список 220-ох ко-
лишніх в'язнів касту Да-
хав є неповний. Часто бра-
кує нам реєстраційного чис-
ла, дати народження, ув'я-
знення і т.п., тому просимо
колишніх в'язнів, їх родини
та всіх, хто хочуть допомогти
нам довершити почате
діло, писати до УСКД за
реєстраційними анкетами
для в'язнів, та взагалі про-
сити прислати інформа-
ційні матеріяли і документи
з тих часів на нашу адресу.
Потрібно нам знімок з об-
ла, розстрілів на майданах,
офіційних оголошень тощо.

Засідання УСКД в Брюсселі

Засідання УСКД, його
американських і європей-
ських представників відбуло-

Офіційний довідник касту
Дахав українською мовою

Перекладено на украї-
нську мову офіційний до-
відник касту Дахав.

Довідник переходить те-
пер останню мовну корек-
туру. Після цього виправ-
лена копія довідника, гото-
ва до друку, буде передана
до дирекції Меморіального
Музею в Дахаві. Довідник
доступний для відвідувачів
Меморіального Музею по-
руч з іншомовними довід-
никами.

Офіційне відновлення і
посвячення меморіальної
плити

Відкриття меморіальної
плити заплановано на ли-
пень 1984 року. Близькі ін-
формації будуть подані пі-
ніше. Комітет прохав украї-
нську громаду, приготу-
ватися до численної участі в
цих святкуваннях, щоб цим
напередодні 40-ліття пере-
моги над фашизмом відда-
ти гідно пошану упавшим в
боротьбі синам і дочкам на-
шого народу, зокрема тим,
що каралися і гинули в на-
цистських млинах смерті.

З нагоди відновлення про-
пам'ятної таблиці пляну-
ється з'їзд колишніх політ-
в'язнів касту Дахав. При-
сутність живих свідків того
„времені лютого”, з часів
нашої національної скорбо-
ти буде символом нескор-
мості українського духу
нації, як також і своєрідною
штафетою тяготи поко-
лінь, передачу смолоски-
пу в юні руки і зобов'язан-
ням останніх продовжувати
спільний похід у світле при-
значення майбутнє, пам'ятаю-
чи, що це — ціль наших спіль-
них батьківських степів.

Досліді, монографії і
публікації

Президент ІДК звернув
нам увагу під час розмови,
що в Дахавському Музеї на
території колишнього ка-
сту перебувають чисельні
архіви і тюремні докумен-
ти. Деякі з них ніколи і ні-
ким не були читані. Багато
документального матерія-
лу, потрібного для нашої
праці, міститься і в інших
архівах Німеччини і Євро-
пи. Для опрацювання тих
документів по відношенню
до наявності українського
матеріялу, потрібно уфун-
дувати декілька стипендій
на дослідну працю. Рівнож
потрібно уфундувати стипен-
дії для писання магис-
терських і докторських пра-
ць на тему німецької окупа-
ції України, а зокрема про-
блеми українських в'язнів.
Згодом праці можна буде
опублікувати окремими мо-
нографіями і статтями. Цю
го роду матеріяли і доку-
менти є хоча б потрібні у
нашій праці для повного
міжнародного визнання ук-
раїнських кривд і жертв у
боротьбі з гітлеризмом.

Нам надзвичайно приєм-
но інформувати українську
громаду про біжучі проєк-
ти нашої праці. Праця іде
хоч і повільно, проте пев-
ним кроком зближає нас до
наміченої мети. Ми вдячні

Меморіальна плита

Графія інж. архітект
Ген. Альфреда фон Го-
мстель-Пууліо і УСКД уз-
гіднили форму і зміст ме-
моріальної таблиці в пошану
українських політв'язнів
касту Дахав.

Таблиця буде розміром
40 на 80-ть сантиметрів,
зроблена із бронзи. На ній
буде зображено образ Пе-
черецької Богородиці над
групою виснажених в'язнів.

Образ Печерецької Богоро-
диці широко відомий ще з
княжих часів і займає видат-
не місце в історії українсь-
кого релігійного мистецтва.
Образ запропонувала
мисткиня, любитель україн-
ської іконографії Київської
Руси. Під образом буде
відповідний напис в трьох
мовах — українській, німець-
кій і англійській.

Дві...

Закінчення зі ст. 2.
літку союветської імперії в
Центральній і Південній
Америки, Африці, Азії, Ев-
ропі й на інших континен-
тах; цитує навіть Тараса
Шевченка, який, маючи на
увазі москалів, писав: „Той
неситим оком — за край
світу зазирає, чи нема кра-
їни, щоб загартувати із собою
взяту домовину”, хоч добре
знає, що загартувати полі-
тику не веде Москва,
а, раніше Петербург про-
ти усіх країн вільного світу;
нація про „видовища”.

Великий...

Закінчення зі ст. 1.
Союветських Союветістичних Республік Америку,
звертаймося як горюча цілі землі до уряду у
Вашингтоні з проханням, щоб він, заки вирішити
справу визнання союветів, вислав до союветів АМЕРИ-
КАНСЬКУ КОМІСІЮ, ЯКА ПРОВІРИЛА БИ
ПОЛІТИКУ МОСКВИ СУПРОТИ ТИХ ДЕРЖАВ,
ЩО ВХОДЯТЬ У СКЛАД СССР. ЗОКРЕМА ДО-
МАГАЙМОСЯ ПРОВІРЕННЯ З БОКУ АМЕРИ-
КИ ПОЛІТИКИ МОСКВИ СУПРОТИ УКРАЇНИ,
НАЙБІЛЬШОЇ СКЛАДОВОЇ ЧАСТИНИ СССР, ОТОЇ З ПРИРОДИ
НАЙБАГАТШОЇ В Європі країни, на землях якої, як
подають більшовицькі офіційні звітлення, нема
посуш і масових бунтів, а де панує такий голод, що
доходить уже до людодіства.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАННЯ УК-
РАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ:

Омелан Ревюк, пред.; Микола Мурашко, заст.
пред.; д-р Лука Мишута, секр.; Володимир Кедров-
ський, фін. секр.; Микола Данильченко, касір.

українській спільноті за чис-
ленні листи і вияви підтрим-
ки, за поради, за корисні ін-
формації і щедри пожертви
на працю нового Комітету.
Витяги із ваших цінних листів,
вашу моральну допо-
могу для нас і заохоту, як
також і листу жертводав-
ців, будемо старатися по-
містити в українській пресі.
Ваша моральна і матеріяль-
на допомога уможливила
нам вислати делегацію до
Брюсселю, щоб особисто
відбути зустріч з президе-
нтом ІДК і передати йому
особисто наші загальнона-
ціональні вимоги, зібрати
частину доказового матерія-
лу-документації; фінансу-
вати пропам'ятну таблицю і
почати складання картоте-
ки українських політв'язнів
касту Дахав.

Ми свідомо є рішені, як ні-
коли перед тим, раз і назав-
жди виправити цю стражну
неправду, заподіяну україн-
ським в'язням. Це нечувано,
щоб в аналах історії терпін-
ня і смерті наших людей
було зарековано на конто
чужих народів. Майже 38
років нічого не було зро-
блено в цій справі із нашого
боку. Цей страшний злочин
проходив якось повз нашу
спільноту непомітно.

Найвищий вже час, щоб
сказати, що досить є досить,
і вільно об'єднаною гро-
мадою в диспорі стати до
спільної оборони українсь-
кого імені перед напасни-
ками.
Вже дуже мало залиши-
лося живих свідків того
страшного лихоліття. Ба-
гато праці, молодих рук,
часу і грошей потрібно, щоб
успішно закінчити давно за-
недбаний національний обо-
в'язок супроти наших братів
і сестер, жертв нацист-
ського терору.

Тому звертаємося до ук-
раїнської громади, і кожної
української людини зокре-
ма, в диспорі суціль з гар-
чим проханням допомогти
нам морально, матеріяль-
но і фінансами. Більшість із
наших фінансів буде йти на
збирання документації, дос-
ліді і публікації.

Починаючи від сьогодні
наш успіх повністю зале-
жить від вашої швидкої від-
повіді, співпраці і щедрої
фінансової допомоги. Ми
віримо, що українська спі-
лнота не дозволить, щоб
ця важлива праця залиши-
лася не закінченою з огляду
на збайдужіння і брак фон-
дів.

Чеки слід виставляти на
„UFUF Dachau Fund” і ви-
сылати на адресу Комітету:
S.B.E. Ukrainian Students'
Dachau Committee, 203 Se-
cond Ave, New York, N. Y.
10003.
Український Студентсь-
кий Комітет „Дахав” скла-
дається в основному з учас-
ників студійної поїздки 1983
року „Стежками Батьків по
Європі” (СБЕ), яку щорічно
спонзорують Фондация УВУ.
Комітет є частиною її діяль-
ності, тому її пожертви на
Дахавський Фонд можна
відігати від податку. Всі
пожертви будуть опубліко-
вані в українській пресі.

ударів Москві, її історич-
ному імперіалізму, ек-
спансивній політиці тощо,
бо інакше О. Левада не пи-
сав би своїх примітивних
„памфлетів”. А якщо йде-
ся про „українських бур-
жуазних націоналістів”, про
яких Левада згадає вкінці
тихих брехливих словом
про „подачки”, то треба
хвіба тільки додати, що, ма-
буть, такий режим не може
дати собі з ними ради, коли
після декількох масових
„м'ясорубок” у стилі голо-
домору в Україні в 1932-33 і
пізніших роках, союветська
пропаганда мусить зводити
з ними ідеологічні бої на
сторінках режимової преси
сьогодні і заставляти ста-
рого Леваду писати компро-
мітуючі його „памфле-
ти”.

Степан Любомирський

ПРОМЕТЕЙ
ВОГОНЬ

РОМАН

Ціна: \$16.00 з пересипкою.
Мешканці стейту Нью-Джерсі зобов'язані 5% ставкою податку.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

MARKA COMPANY
DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10006
ВСІ НОВІ ЦІННИ КНИЖКОВІ
ВИДАННЯ ВИ ОДЕРЖИТЕ
в АРЦІ.

• FOR SALE •

КОБЗАР

ПОВНИЙ ІЗ ЗОЛОТИ!!
ПОКИ - 3А \$21-
N. S. CZARTORYSKY
81 — 2nd Avenue
New York, N.Y. 10003

Книжка Сурмача,
ІСТОРІЯ МОЄЇ СУРМИ
з пересипкою і текстом \$15.00, 10
книжок за \$100.00, в додатку для
кожного The President's Lunch.
Пішіть SURMA, 11 E. 7th Street
New York, N.Y. 10003

ЗБОРИ
ВІДДІЛІВ УНС

ПОНЕДІЛОК,
20-го ЛЮТОГО 1984 р.

Нью-Йорк, Н. Я. Річні загальні
збори Т-ва ім. св. Володимира
130 В'їд., о год. 4:30 по пол. в
приміщенні пана А. Гнатюшина
при 300 Е. 6-й вул. в Нью-
Йорку. — Управ.

Д-р МИХАЙЛО ДАНИЛОК
НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Лікарський довідник
Книжка у твердій темно-зеле-
ній обгорці із золотими буква-
ми роботи мистця МХ. МИХА-
ЛЕВИЧА. 338 сторінок.
Ціна 11.00 дол. з пересипкою.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Мешканці стейту Нью-Джерсі зобов'язані 5% ставкою податку.

HELP WANTED

MACHINE OPERATORS
Jersey City Manufacturer has positions avail-
able on 2nd & 3rd shifts. For machine
operators on hi-speed production machinery.
No exp. Necessary. Will train.
For info. please call betw. 3:30 am 12:30 p.m.
(201) 432-2000
Equal Oppy. Employer M/F

• РІЗНЕ •

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо
на цвинтарях св. Андрія в
Бавнд Бруку і св. Духа —
відомо солідна фірма
CYPRESS

HILLS MONUMENTS
В БІЛАНСЬКИЙ
WALTER BIELANSKI
K. M. KARDOVICH
CONSTANTINE M. KARDOVICH
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Тел.: (212) 277-2332

Відкрито в кожний день, в су-
боту, включно, від 9-5 по пол.,
в неділю 10-4 по пол.
Miami, Fla.: (305) 653-5861
На баганині і для вигоди клієн-
тів, радо відідемо до Вашого
дому з проєктами і порадами.

• FUNERAL DIRECTORS •

SENKO
FUNERAL HOME
213 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.
(212) 388-4416 or (516) 481-7460
HEMPSTEAD
FUNERAL HOME
89 Peninsula Blvd., Hempstead, L.I.
24 HOURS A DAY.

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуґа ЦПРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоро-
нами на цвинтарі в Бавнд
Бруку і перенесенням тіл-
них Останків з різних країн
світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
Займається похоронами
в БРОНКС, БРООКЛІН,
НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568